

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

ELS ESTUDIANTS, ACTORS DE LES POLÍTIQUES INSTITUCIONALS, MITJANÇANT ACCIONS LÚDIQUES:

Enganxa't a la URV

- Gil Duran, Núria
Universitat Rovira i Virgili
Departament d'Història i Història de l'Art, Facultat de Ciències de l'Educació i Psicologia
Av. Remolins núm. 13-15. 43500 Tortosa, España
nuria.gil@urv.cat

1. **RESUM:** L'entorn de l'estudiant ha de ser favorable, participatiu i engrescador. Mitjançant l' Antena de Coneixement, hem creat "URVIART, espai de Creació col·lectiva" per desenvolupar la creativitat a la comunitat universitària, com a col·laboradors en les polítiques institucionals. Aquesta contribució dels estudiants a la vida universitària implica l'optimització del seu aprenentatge. Els estudiants com a creadors, construeixen un espai viu i actiu amb la multidisciplinarietat de les Ciències socials.
2. **ABSTRACT:** The environment of the student must be positive, participative and encouraging. Through the Antena of knowledge, we created the space of collective creation "URVIART " to develop creativity in the university community, such as partners in institutional policies. This contribution of students to university life involves in an optimizing learning. A living and active space is build by students as creators, thanks to the social sciences multidisciplinaryness.
3. **PARAULES CLAU:** Cooperació, ciències socials, art col·lectiu, creativitat, polítiques institucionals, coneixement. / **KEYWORDS:** Cooperation, social sciences, art collective, creativity, political institutional, knowledge.

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

4. DESENVOLUPAMENT:

a) Objectius

- 1) Entrar en diàleg entre el context i el públic, en aquest cas, l'alumnat, i aconseguir que la conversa sigui fructífera¹.
- 2) Dinamitzar culturalment i creativa la vida cultural dels estudiants, complement integral per a la seva formació.
- 3) Crear sinèrgies enriquidores entre creadors i comunitat universitària.
- 4) Incorporar el vessant lúdic a la vida universitària.
- 5) Donar a conèixer les immenses possibilitats que disposa la comunitat universitària per implicar-se amb la institució.
- 6) Desenvolupar la creativitat.
- 7) Expandir el coneixement mitjançant les accions creatives.
- 8) Apropar les ciències socials als estudiants, divertint-se.
- 9) Reconèixer personatges històrics.
- 10) Facilitar la cooperació, participació i l'entusiasme amb la institució.
- 11) Engrescar als estudiants i també a la comunitat universitària a implicar-se amb el grup del qual en formen part.
- 12) Valorar que cadascuna de les accions participatives, s'inclouen als resultats col·lectius.
- 13) Compartir els seus resultats mitjançant les tecnologies de la imatge.
- 14) Potenciar l'emprenedoria d'accions.
- 15) Documentar el decurs de l'acció, per tal d'analitzar-la.

¹ Gil Duran, Núria (2011). "Les ciències socials mitjançant el patrimoni cultural: un projecte educatiu d'art contemporani i el seu context territorial" a *III Congrés de Cultura i Territori a les comarques de la diòcesi de Tortosa*. Universitat Jaume I de Castelló, Universitat Rovira i Virgili, Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, el CEFIRE de la Generalitat Valenciana. Vinaròs. Onada Edicions. p. 284.

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

- 16) Avaluar els resultats i els indicadors per tal de valorar la seva continuïtat.
- 17) Convertir una acció efímera amb una activitat amb durabilitat.
- 18) Evidenciar que la institució són les persones que la formen i la transformen.
- 19) Estimular el pensament crític dels estudiants.
- 20) Guanyar visibilitat de la institució.

b) Descripció del treball.

La Universitat Rovira i Virgili, a principis de l'any 2014 disposa de tretze Antenes del coneixement. El Campus Extens de la URV és un projecte estratègic de la tercera missió de la universitat, la missió territorial, de compromís amb les institucions i els agents motors del desenvolupament del territori, en totes les seves dimensions des del vessant més sociocultural al més socioeconòmic².

Així, aquest projecte estratègic institucional aporta nombrosos referents internacionals degut a la seva exitosa formula:

A notable and more extensive effort is that established by the University Rovira and Virgili in Tarragona, which has established antenna university centres in communities in Southern Catalonia under the rubric of the Tarragona Knowledge Region³.

El treball es presenta des d'una de les antenes del Campus Extens de la URV, l'Antena Cultural Tortosa de la Universitat Rovira i Virgili, i ho fa com una proposta d'innovació en el context docent i alhora com una experiència, ja que s'ha realitzat a finals de l'any 2013. Arrenca com a punt de partida d'un seguit d'accions participatives que han significat un abans i un després en la quotidianitat diària dels estudiants al campus. A més, l'acció no finalitza amb la participació interna, sinó que inclou una projecció a la participació externa,

² Universitat Rovira i Virgili. http://www.urv.cat/antenes_coneixement/

³ OECD (2010), *Higher Education in Regional and City Development: The autonomous region of Catalonia, Spain*, OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264089006-en>. P. 156.

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

per incloure-la al campus, sense identificar parets que creien barreres que aïllen, ans al contrari, creant espais per compartir, tal com asseverava fa gairebé una dècada David Hernández Montesinos⁴, considerant la participació cultural com alguna de les matèries pendents, «la participación como proceso orientado a la construcción compartida de la cultura».

Així, es mostra la intersecció de les capacitats del grup o comunitat amb els béns culturals i dels individus, mitjançant programacions històriques i culturals, amb tallers, exposicions, conferències i publicacions.

The URV antenna programme thus intersects with and builds on the capacities of a widely dispersed group of cultural institutions... The objective of these centres is to provide both historical and cultural programming, including workshops, exhibitions, conferences and publications⁵.

A partir de la concreció d'ús d'un espai físic de l'equipament, es dinamitza l'ubicació per l'espai on tots els estudiants transiten, el vestíbul. El vestíbul és el lloc de trobada, àgora de la vida dels estudiants en el context institucional. Configurem una àgora activa i viva, que caracteritzarà a partir d'ara el campus. El primer quadrimestre del curs 2013-2014⁶ apareix URVIART, amb la primera acció proposada: *Enganxa't a la URV*.

El projecte URVIART, coordinat per la professora del campus Núria Gil Duran⁷, i els agents externs, el filòsof Roman Aixendri i l'arquitecta Cristina Bestratén començà a gestar-se a partir dels objectius citats anteriorment. Des de l'Antena Cultural es dissenyen

⁴ Hernández Montesinos, David. (2005). "Audiencia y excelencia: dos signos del debate sobre el futuro de la cultura" a *1 Simposi en Gestió Cultural Ètica i Intervenció Cultural*. Barcelona. Associació Professional Gestors Culturals Catalunya. p. 66.

⁵ OECD (2010), *Higher Education in Regional and City Development: The autonomous region of Catalonia, Spain*, OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264089006-en>. P. 157.

⁶ De l'11 al 15 de novembre de 2013.

⁷ Núria Gil Duran és Professora de Ciències Socials al Grau d'Educació Infantil i als Grau d'Educació Primària. És la responsable de l'Antena Cultural Tortosa de la URV, al Campus de les Terres de l'Ebre, on ha començat el projecte a partir del curs 2013-2014.

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

accions i alhora també es reben propostes, que poden haver estat sorgides de la comunitat universitària o des de fora, com és el cas que presentem. En qualsevol d'ambdós casos, mitjançant les estratègies de gestió cultural, s'adapten al context precís, a l'entorn.

L'acció comportarà la visualització d'una obra d'art i per tant la posada en valor del treball tècnic, tant artístic com científic i de comunicació i el reconeixement d'un personatge. Quin és el primer personatge escollit? El personatge més adient era el del periodista i polític català que dona nom a la universitat pública de les comarques tarragonines: Antoni Rovira i Virgili (Tarragona, 1882-1949, Perpinyà).

La conjuntura política, social i també econòmica, conforma el nostre discurs històric. La petjada de qui ens ha precedit o ens ha influenciat mitjançant el seu pensament, no és baladí. És per això que els personatges rellevants, als qui podem qualificar de singulars en la seva trajectòria, formen part d'un temps històric passat, d'un territori concret que conforma una geografia específica, la de les comarques de la demarcació de Tarragona, part d'un tot, d'un país. Significativament, la història d'un personatge, pot anar més enllà de la seva presència geogràfica territorial.

El personatge doncs, estava escollit i s'havia d'executar l'expressió plàstica de com representar-lo mitjançant els *post-it*. Un dels membres de l'equip multidisciplinar se n'encarrega del mural, un altre dels continguts i un tercer de l'organització i comunicació.

Es va dissenyar un targetó de presentació i una invitació de participació a l'acció i es va planificar la campanya de comunicació. La tramesa del mailing per fer arribar el primer targetó fou a la comunitat universitària i també al mailing cultural que inclou la ciutadania que sol·licita rebre la informació de les activitats culturals que programa l'Antena Cultural Tortosa, enviant-lo una setmana abans de l'inici de l'acció. El segon targetó, que invitava a participar, va ser tramès el mateix dia que s'iniciava l'acció, que es prolongava tan sols a una setmana.

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

La difusió va ser recolzada paral·lelament pel professorat, que voluntàriament engrescava l'alumnat a participar el dia d'inici de l'acció. La publicitat es va planificar amb una falca a la ràdio local, Ràdio Tortosa, i la resta de comunicació i difusió als mitjans es va donar a conèixer a través d'una nota de premsa.

Cal mostrar la imatge gràfica de l'acció, cosa que evidencia l'alta satisfacció i acollida de la mateixa, així com la coordinació de l'acció i l'aportació més important, la gran col·laboració de part dels estudiants. Cal remarcar que es tracta d'un campus de petites dimensions, amb una oferta d'estudis universitaris de quatre graus. La comunitat universitària compta amb 1000 membres aproximadament. Pel que fa als estudiants, 815, destaca en general l'escassa assistència dels mateixos a les activitats del campus extens i altres activitats organitzades per altres grups dinamitzadors del campus, tant si són de l'àmbit esportiu o musical, cosa que representa una assistència entre un 3 i 5 %. Per tant, un baix nivell de participació dels estudiants en activitats extracurriculars, cosa que mereixeria un exhaustiu anàlisi d'aquest aspecte, essent convenient realitzar la investigació amb una comparativa entre diferents campus de la mateixa universitat i també d'altres universitats. En canvi, cal afegir que la participació de la ciutadania a les activitats de l'Antena Cultural és molt alta.

Participació estudiants altres accions del campus extens	3-5 %
Participació estudiants a URVIART "Enganxa't a la URV"	90%

Taula 1. Percentatge participació estudiants a les accions del campus extens.

Participació estudiants URVIART a "Enganxa't a la URV"	90 %
Participació PAS, PDI i ciutadania a URVIART "Enganxa't a la URV"	10 %

Taula 2. Percentatge participació accions URVIART "Enganxa't a la URV"

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

Bé, en aquest cas, per tant, és rellevant que la participació dels estudiants representés un 90%. Aquest fet es va considerar destacable analitzant les motivacions per les quals s'hagués derivat aquest resultat. El temps utilitzat en la participació? O bé la implicació en una espai considerat de pas com és el vestíbul o no haver d'anar ex procés a una de les aules, manipular materials propers com són els post-its, reconèixer al personatge, poder manifestar la seva opinió escrivint al post-it abans d'enganxar-lo? Tots aquests, poden ser segurament alguns dels factors que van intervenir a l'èxit de l'acció.

Aquesta participació va ser comptabilitzada per les sol·licituds de post-its a consergeria i ratificada pels 298 post-its enganxats amb el redactat manuscrit i personal de cadascú, tal com s'havia indicat.

Figura 1. Targetó de presentació de l'acció.

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

URVIART
ESPAI DE CREACIÓ COL·LECTIVA

Sovint busquem l'ordre, la foto ben emmarcada, els espais ben delimitats, els colors ben contrastats. Ens molesta que les coses no siguin harmòniques. Potser lo que ens molesta és no entendre la lògica de les imperfeccions.

Que passaria si agafem un quadre i de sobte la part superior està saturada de color mentre que la inferior es mostra tota buida, d'un blanc que fins i tot pot arribar a molestar?

Experimentar amb l'aparent caos implica atrevir-se a créixer i a abandonar la seguretat que ens ofereix la certesa. Fins i tot el caos té regles.

*Des de la URV se proposa fer una obra pictòrica d'alçada i per això les diferents estatures de la gent provocaran un nou ordre artístic al campus, tot per estar a l'altura de les marques de llum. Un caos cosmogònic.

Segueix les instruccions d'ús i siguis el protagonista!

Enganxa't a la URV
Acció 1
de l'11 al 15 de novembre del 2013
Vestíbul Campus Terres de l'Ebre
Universitat Rovira i Virgili

Instruccions per participar:

- Demana un post-it a coneixent. De color rosa si ets nova, de color groc si ets noi.
- Posa-li el teu nom i cognom i el teu grup si ets estudiant, indica la teua professió.
- Enganxa-la a la part dreta alçada a dins de la zona delimitada.
- L'objectiu: Fer-te una foto i posta-la a Instagram amb el hashtag #URVIART2013

Organitza: URV | CAMPUS EXTENS Antena Cultural Tortosa

Col·labora: Ajuntament de Tortosa Diputació Tarragona

Un projecte de: Cristina Bestratén del Pino Roman Aixendri Cugat

Coordina: Núria Gil Duran

Figura 2. Targetó d'invitació a la participació.

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

URVIART
ESPAI DE CREACIÓ COL·LECTIVA

ROVIRA I VIRGILI (Tarragona 1882 - Perpinyà 1949)

Fou un periodista i polític català, militant d'Esquerra Republicana de Catalunya i President del Parlament de Catalunya a l'exili. Des de l'any 1991 la universitat pública de les comarques tarragonines porta el seu nom: Universitat Rovira i Virgili (URV).

Enganxa't a la URV
Acció 1
de l'11 al 15 de novembre del 2013
Vestíbul Campus Terres de l'Ebre
Universitat Rovira i Virgili

Sovint busquem l'ordre, la foto ben emmarcada, els espais ben delimitats, els colors ben contrastats. Ens molesta que les coses no siguin harmòniques. Potser lo que ens molesta és no entendre la lògica de les imperfeccions.

Que passaria si agafem un quadre i de sobte la part superior està saturada de color mentre que la inferior es mostra tota buida, d'un blanc que fins i tot pot arribar a molestar?

Experimentar amb l'aparent caos implica atrevir-se a créixer i a abandonar la seguretat que ens ofereix la certesa.
Fins i tot el caos té regles.

***Des de la URV se proposa fer una obra pictòrica d'alçada i per això les diferents estatures de la gent provocaran un nou ordre artístic al campus, tot per estar a l'altura de les marques de llum. Un caos cosmogònic.**

Segueix les instruccions d'ús i siguis el protagonista!

Demana un postal i acompanya-lo de color i rotació en funció de color i rotació.

Identifica'l teu nom i col·loca'l al teu grup. Si no ets alumne, indica la teua universitat.

Enganxa'l a la paret i la teua acció a l'obra de la zona delimitada.

És gratuït!
Fotografia una foto i puja-la a Instagram amb el hashtag #URVart2013

Organitzada: URV CAMPUS EXTENS
Col·labora: Diputació Tarragona
Un projecte de: Consell de Govern del Pla Regional d'Acció Cultural
Coordina: Núria Gil Duran

Figura 3. Plafó de presentació del personatge.

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

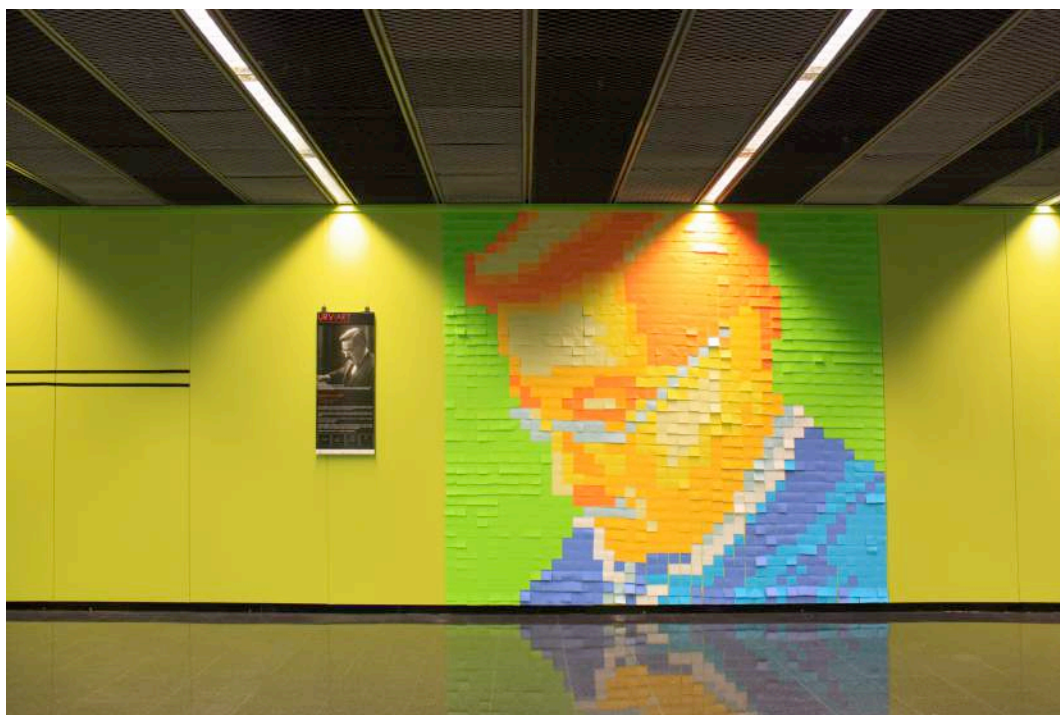

Figura 4. Mural post-it. Realitzat per l'organització.

Figura 5. Participació dels estudiants. Acció paral·lela. Detall dels post-its enganxats.

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

A l'entrar al vestíbul del campus els estudiants visualitzaven el personatge confeccionat amb post-its amb gran expectació i tot seguit s'anaven s'implicant paulatinament.

A continuació, sol·licitaven un post-it a consergeria. Si, alguna cosa tan senzilla i quotidiana com un post-it. I si, els conserges s'implicaven amb l'acció, els qui havien rebut la indicació de donar un color diferent a homes i a dones, amb la qual cosa, en un simple ullada, es podria reconèixer si eren els estudiants masculins o bé els femenins els qui havien participat més. S'esperava una contribució més alta dels joves nois o de les noies, o al contrari, equitativa i igualitària? Aquest era un dels aspectes de l'estudi del vessant sociològic que posteriorment va ser reflectit a l'article final.

Es demanava posar-hi el nom i cognoms a cadascun dels participants i també incloure al Grau on pertanyien com a estudiants. En aquest cas, a la Universitat Rovira i Virgili Campus Terres de l'Ebre cohabitaven els estudiants de Grau d'Administració i direcció d'empreses, Grau d'Infermeria, Grau d'Educació Primària i Grau d'infantil. A més del màster i del Centre de recerca de Canvi Climàtic es realitzen diferents cursos i conferències de l'Aula de Gent gran, i de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques, així com trobades professionals, la qual cosa representa que el campus sigui molt dinàmic.

Tot seguit, l'havien d'enganxar a l'alçada real de cada una de les persones que havien escrit a quin grau pertanyien. Sovint s'hi afegien pensaments fins i tot irònics i es penjava a la zona concreta i delimitada.

Convidar a fer-se una foto i pujar-la a Instagram era un pas imprescindible per a la part final de l'acció i per a l'autosatisfacció dels estudiants, factor clau en la implicació.

Conseqüentment a tot el descrit anteriorment, apareixen unes sinergies que poden millorar l'aprenentatge de l'alumnat. Una perspectiva sobre l'avaluació de les diferents accions

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

institucionals i programes docents, ens condueixen a un clima del centre docent, del tot propici⁸.

Si el capital humà resideix en les ments de les persones i apliquem aquest model al desenvolupament de la creativitat i participació, podem obtenir beneficis com, la cohesió social, l'augment de benestar i salut, la reducció de comportaments violents, l'obertura de processos democràtics, la participació social reflexiva⁹, la implicació dels estudiants en la vida de la institució. L'entorn, el context, les característiques, l'espai, l'obra, el disseny, formen part de la nostra quotidianitat, del procés vital del jovent.

c) Resultats i/o conclusions

- Alts indicadors de participació (recull gràfic com a font primària). 298 post-its.
- Alta satisfacció dels participants, formar part d'un tot, reforça l'autoestima. El col·lectiu d'estudiants, s'ha mostrat satisfet i es pot afirmar que s'ha divertit.
- Els estudiants en particular i la comunitat universitària en general, han reconegut al personatge qui dona el nom a la universitat, com algú més proper, han ubicat al personatge amb la seva època històrica, les seves dates de naixement i mort i han relacionat amb la seva professió i dedicació.
- Gran repercussió als mitjans de comunicació, per tant, renom i projecció per a la institució i la seva comunitat. Indicant recull de premsa.
- Alts indicadors visuals, 35 imatges a Instagram amb el hashtag #urviart2013.

⁸ Informes sobre la OCDE d'avaluació en l'educació. Sinergies per millorar l'aprenentatge de l'alumnat. Una perspectiva internacional sobre avaluació. Recuperat el 20 de gener de 2014, des de [http://www.fbofill.cat/intra/fbofill/documents/Sinergies_per_millorar_aprenentatge_alumnat_\(Resum_executi_u-CAT\).pdf](http://www.fbofill.cat/intra/fbofill/documents/Sinergies_per_millorar_aprenentatge_alumnat_(Resum_executi_u-CAT).pdf). p. 18.

⁹ Gil Duran, Núria (2011). Op. cit. p. 284.

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

- Desenvolupament de l'ensenyament i l'aprenentatge de diferents disciplines socials.
- Millorar les dades estadístiques i estandarditzar els indicadors a utilitzar per descriure i analitzar les activitats de la «tercera missió»¹⁰.
- Formar part d'un projecte que ha estat sol·licitat pel vicerectorat per a presentar i donar a conèixer a la família Rovira i Virgili. La qual cosa vol dir que ha estat reconegut per la direcció de la institució i els seus màxims responsables han felicitat a l'Antena Cultural Tortosa.
- Per tant, l'acció *Enganxa't a la URV*, primera acció a l'Espai de Creació Col·lectiva URVIART, ha afavorit la participació en el context institucional, cercant la seva implicació i identificació amb aquest.
- L'acció *Enganxa't a la URV*, ha estat la primera de les accions d'URVIART, seguida de *Dolç i fugisser*, presentada al mes de desembre de 2013 i *L'Univers sostingut* que es presentà el mes de març de 2014.

5. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

ACN. El campus de la URV a l'Ebre impulsa un nou projecte de creació col·lectiva. Recuperat el 6 de novembre de 2013, des de <http://www.acn.cat/acn/731316/General/text/campus-urv-creacio-URVIART-univesitat-.html?cid=102298>

ACN. Estudiants, professors i personal del campus Terres de l'Ebre creen un mural efímer amb port-it. Recuperat el 14 de novembre de 2013, des de <http://www.acn.cat/acn/732317/General/fotografia/Urviart-post-it-mural-col.lectiu-efimer-URV-vestibul-participacio.html?subid=95785>

¹⁰ Tal com podem trobar literalment a Vilalta, Josep M^a. (2012). El paper de les universitats catalanes en el desenvolupament social i econòmic de Catalunya, p. 10. Recuperat l'1 de febrer de 2014, des de <http://www.jordipujol.cat/files/articles/Vilalta.pdf>.

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

CANAL 3/24. El campus de la URV a l'Ebre impulsa un nou projecte de creació col·lectiva. Recuperat el 6 de novembre de 2013, des de <http://www.324.cat/noticia/2209554/baixebre/El-Campus-de-la-URV-a-lEbre-impulsa-un-nou-projecte-de-creacio-collectiva>

CANAL TERRES DE L'EBRE. L'Ebre Notícies. Entrevista a Roman Aixendri. Del minut 11'42" al minut 13'28" Recuperat el 14 de novembre del 2013, des de <http://www.ebredigital.cat/ebretv-a-la-carta/>

CANAL TERRES DE L'EBRE. La 7mana Terres de l'Ebre. Del minut 4'52" i fragments. Recuperat el 22 de novembre del 2013, des de <http://www.ebredigital.cat/ebretv-a-la-carta/> La 7mana Terres de l'Ebre.

DIARI DE TARRAGONA. "Enganxa't a la URV, creació col·lectiva". Edició impresa 11 de novembre del 2013. Secció Agenda. p. 63.

DIARI DE TARRAGONA. "El projecte URVIART crea un mural col·lectiu i efímer al campus de la URV" Edició impresa. 15 de novembre. Secció Ebre. p.20

EBRE EXPRES. Recuperat el 14 de novembre del 2013, des de <http://ebreexpres.com/urviart-culmina-amb-exit-la-primera-accio-denganxat-la-urv-un-mural-efimer-de-post-al-campus-de-les-terres-de-lebre/>

EBREDIGITAL. Recuperat el 13 de novembre de 2013, des d' "URVIART: Espai de creació col·lectiva" <http://www.ebredigital.cat/agenda/?id=6627>

GIL DURAN, NÚRIA (2011). "Les ciències socials mitjançant el patrimoni cultural: un projecte educatiu d'art contemporani i el seu context territorial" a *III Congrés de Cultura i Territori a les comarques de la diòcesi de Tortosa*. Universitat Jaume I de Castelló, Universitat Rovira i Virgili, Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, el Cefire de la Generalitat Valenciana. Vinaròs. Onada Edicions. p. 283-292.

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

HERNÁNDEZ MONTESINOS, DAVID (2005). “Audiencia y excelencia: dos signos del debate sobre el futuro de la cultura” a *I Simposi en Gestió Cultural Ètica i Intervenció Cultural*. Barcelona. Associació Professional Gestors Culturals Catalunya. p. 66.

INFORMES SOBRE LA OCDE D’AVALUACIÓ EN L’EDUCACIÓ. Sinergies per millorar l’aprenentatge de l’alumnat. Una perspectiva internacional sobre avaluació. Recuperat el 20 de gener de 2014, des de [http://www.fbofill.cat/intra/fbofill/documents/Sinergies_per_millorar_aprenentatge_alumna_t_\(Resum_executiu-CAT\).pdf](http://www.fbofill.cat/intra/fbofill/documents/Sinergies_per_millorar_aprenentatge_alumna_t_(Resum_executiu-CAT).pdf)

IMAGINA RÀDIO. Recuperat el 14 de novembre de 2013, des de <http://www.imaginaradio.com/6600/estudiants-professors-i-personal-del-campus-terres-de-lebre-de-la-urv-creen-un-mural-efimer-amb-post-it>

OECD (2010), *Higher Education in Regional and City Development: The autonomous region of Catalonia, Spain*, OECD Publishing. Recuperat el 26 de gener de 2014, des de <http://dx.doi.org/10.1787/9789264089006-en>. ISBN 978-92-64-08900-6 (PDF) Series: Higher Education in Regional and City Development ISSN 2218-3140 (online) P. 156.

SURT DE CASA. Art col·lectiu a la universitat. Recuperat el 8 de novembre de 2013, des de <http://surtdecasa.cat/ebre/arts/art-col-lectiu-la-universitat>

SURT DE CASA. Bloc Filosofia 200 mg, de Roman Aixendri. Recuperat el 22 de novembre de 2013, des de <http://surtdecasa.cat/ebre/blogs/filosofia-200mg/urviart1-reflexio-sobre-el-moviment>

SETMANARI L’EBRE. “El Campus Terres de l’Ebre impulsa URVIART, un espai de creació col·lectiva”. Edició impresa. 15 de novembre. Secció Tortosa. p. 9.

SETMANARI L’EBRE. “URVIART, la universitat i tu”. Reflexió sobre la primera acció d’art col·lectiu del projecte artístic URVIART. Edició impresa. 29 de novembre del 2013. Secció Opinió. p. 35.

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

UNIVERSITAT DE BARCELONA. Pàgina del rector. Recuperat el 13 de gener de 2014, des de <http://paginadelrector.ub.edu/la-importancia-de-les-universitats/>

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI. Antenes de Coneixement. Recuperat el 7 de gener de 2014, des de http://www.urv.cat/antenes_coneixement/

Universitat Rovira i Virgili (2009, 28 de maig). Pla Estratègic de la Tercer Missió. El coneixement al servei de la societat. Recuperat el 14 de gener de 2014, des de http://www.urv.cat/media/upload/arxius/PEI/4_pla_estrategic_3a_missio.pdf

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI. Seguiment del Pla Estratègic de la Tercer Missió. Recuperat el 16 de gener de 2014, des de <http://www.urv.cat/media/upload//arxius/publicacions/fou78-332.pdf>

VANGUARDIA DIGITAL, LA. Estudiants, professors i personal del Campus Terres de l'Ebre de la URV creen un mural efímer amb “post-it”. Recuperat el 6 de novembre de 2013, des de <http://www.lavanguardia.com/local/terres-de-lebre/20131114/54394118283/estudiants-professors-i-personal-del-campus-terres-de-lebre-de-la-urv-creen-un-mural-efimer-amb.html>

VILALTA, JOSEP M^a. (2012). El paper de les universitats catalanes en el desenvolupament social i econòmic de Catalunya, p. 10. Recuperat l'1 de febrer de 2014, des de <http://www.jordipujol.cat/files/articles/Vilalta.pdf>.

VILAWEB. El campus de la URV a l'Ebre impulsa un nou projecte de creació col·lectiva. Recuperat el 6 de novembre de 2013, des de <http://www.vilaweb.cat/acn/ultima-hora/4154373/20131106/campus-urv-lebre-impulsa-projecte-creacio-collectiva.html>

VILAWEB. Estudiants, professors i personal del Campus Terres de l'Ebre de la URV creen un mural efímer amb “post-it”. Recuperat el 14 de novembre de 2013, des de <http://www.vilaweb.cat/acn/ultima-hora/pg/4/4156194/20131114/estudiants-professors-personal-campus-terres-lebre-urv-creen-mural-efimer-post-it.html>

MODELS FLEXIBLES DE FORMACIÓ: UNA RESPOSTA A LES NECESSITATS ACTUALS

XARXA D'EMISSORES LOCALS DE CATALUNYA, La . Magazine La Tarda.
Entrevista a Roman Aixendri. Recuperat el 29 de novembre de 2013, des de
<http://programes.laxarxa.com/audio/70660>